

Franckesche Stiftungen zu Halle

Xenophontis Memorabilia Socratis Graece

Xenophon

Gothae, MDCCLXXXVIII.

VD18 12986496

Caput II. Socrates non fuit corruptor iuventutis.

Nutzungsbedingungen

Die Digitalisate des Francke-Portals sind urheberrechtlich geschützt. Sie dürfen für wissenschaftliche und private Zwecke heruntergeladen und ausgedruckt werden. Vorhandene Herkunftsbezeichnungen dürfen dabei nicht entfernt werden.

Eine kommerzielle oder institutionelle Nutzung oder Veröffentlichung dieser Inhalte ist ohne vorheriges schriftliches Einverständnis des Studienzentrums August Hermann Francke der Franckeschen Stiftungen nicht gestattet, das ggf. auf weitere Institutionen als Rechteinhaber verweist. Für die Veröffentlichung der Digitalisate können gemäß der Gebührenordnung der Franckeschen Stiftungen Entgelte erhoben werden.

Zur Erteilung einer Veröffentlichungsgenehmigung wenden Sie sich bitte an die Leiterin des Studienzentrums, Frau Dr. Britta Klosterberg, Franckeplatz 1, Haus 22-24, 06110 Halle (studienzentrum@francke-halle.de)

Terms of use

All digital documents of the Francke-Portal are protected by copyright. They may be downloaded and printed only for non-commercial educational, research and private purposes. Attached provenance marks may not be removed.

Commercial or institutional use or publication of these digital documents in printed or digital form is not allowed without obtaining prior written permission by the Study Center August Hermann Francke of the Francke Foundations which can refer to other institutions as right holders. If digital documents are published, the Study Center is entitled to charge a fee in accordance with the scale of charges of the Francke Foundations.

For reproduction requests and permissions, please contact the head of the Study Center, Frau Dr. Britta Klosterberg, Franckeplatz 1, Haus 22-24, 06110 Halle (studienzentrum@francke-halle.de)

[urn:nbn:de:hbz:ha33-1-193062](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:ha33-1-193062)

καὶ λέγων καὶ πράττων εἴη τε καὶ νομίζοιτο
εὐσεβέστατος.

CAPVT II.

Socrates non fuit corruptor iuventutis.

Θαυμασὸν δὲ φαίνεται μοι καὶ τὸ περὶ θῆ-
ναί τινος, ὡς Σωκράτης τὰς νέας διέφθειρεν,
ὅς, πρὸς τοῖς εἰρημένοις, πρῶτον μὲν ἀφροδι-
σίων καὶ γαστρός πάντων ἀνθρώπων ἐγκρατέστα-
τος ἦν· εἶτα πρὸς χειμῶνα καὶ θέρους, καὶ
πάντας πόνας καρτερικώτατος, ἔτι δὲ πρὸς
τῷ μετρίῳ δέσσει πεπαιδευμένος ἦτορ, ὥστε
πάνυ μικρὰ κεκτημένος, πάνυ ῥαδίως ἔχειν
ἀρκούντα. πῶς ἔν αὐτὸς ὢν τοιοῦτος, ἄλλας ἀνδ²
ἢ ἀσεβεῖς, ἢ παρὰ νόμους, ἢ λίχνας, ἢ ἀφροδι-
σίῳ ἀκρατεῖς, ἢ πρὸς τὸ πονεῖν μαλακὰς
ἐποίησεν; ἀλλ' ἐπαυσε μὲν τῶν πολλὰς ἀρε-
τῆς ποιήσας ἐπιθυμεῖν, καὶ ἐλπίδας παρα-
σχῶν, ἀν' αὐτῶν ἐπιμελῶνται, καλὰς καὶ
ἀγαθὰς ἔσεσθαι. καίτοι γε ἔδὲ πάποτε ὑπέ-
σχετο διδάσκαλος εἶναι τέττα· ἀλλὰ τῷ Φανε-
ρός εἶναι τοιοῦτος ὢν, ἐλπίζειν ἐποίει τὰς τυ-
διατρίβοντας αὐτῷ, μιμημένους ἐκείνου τοι-
ῶστε γενέσθαι. ἀλλὰ μὴν καὶ τῷ σώματος³
αὐτός τε ἐκ ἡμέλει, τὰς δὲ ἀμελῶντας ἐκ
ἐπῆνει. τὸ μὲν ἔν ὑπερσθίοντα ὑπερπονεῖν
ἀπεδοκίμαζε, τὸ δὲ, ὅσα ἡδέως ἡ ψυχὴ δέ-
χεται, ταῦτα ἱκανῶς ἐκπονεῖν, ἐδοκίμαζε.

A 4

ταύ-

4 ταύτην γὰρ τὴν ἔξιν ὑγιεινὴν τε ἱκανῶς εἶ-
 ναι, καὶ τὴν τῆς ψυχῆς ἐπιμέλειαν ἐκ ἑμ-
 5 ποδίζειν ἔφη. ἀλλ' ἔμην θρυπτικός γε, ἐδὲ
 αἰλαζονικός ἦν, ἔτ' ἀμπεχόνῃ, ἐθ' ὑποδέσει,
 ἔτε τῇ ἄλλῃ διαίτῃ. ἔμην ἐδ' ἐρασιχρημά-
 τας γε τὰς συνόντας ἐποίει. τῶν μὲν γὰρ
 ἄλλων ἐπιθυμιῶν ἔπαυε, τὰς δὲ ἑαυτῷ ἐπι-
 6 θυμῶντας ἐκ ἐπράττετο χρήματα. τῆς δ' ἀπε-
 χομένους¹⁾ ἐνόμιζεν ἐλευθερίας ἐπιμελεῖσθαι,
 τὰς δὲ λαμβάνοντας τῆς οἰκίας μισθὸν ἀν-
 δραποδισίας ἑαυτῶν ἀπεκάλει, διὰ τὸ ἀναγ-
 καῖον αὐτοῖς εἶναι, διαλέγεσθαι, παρ' ὧν
 7 ἂν λάβοιεν τὸν μισθόν. Ἐθαύμαζε δὲ εἰ
 τις ἀρετὴν ἐπαγγελλόμενος ἀργύριον πράτ-
 τοιτο, καὶ μὴ νομίζοι τὸ μέγιστον κέρδος
 εἶναι, φίλον ἀγαθὸν κτησάμενος, ἀλλὰ φο-
 βοῖτο, μὴ ὁ γενόμενος καλὸς καὶ ἀγαθὸς τῷ
 τὰ μέγιστα εὐεργετήσαντι μὴ τὴν μεγίστην
 8 χάριν ἔχῃ. Σωκράτης δ' ἐπηγγείλατο μὲν
 ἐδὲν πώποτε τοιοῦτον ἐδὲν ἐπίστευε δὲ τῶν
 ζυγόντων αὐτῷ τὰς ἀποδεξαμένους, ὥστε αὐ-
 τὸς ἐδοκίμαζεν, εἰς τὸν πάντα βίον ἑαυτῷ
 τε καὶ ἄλλοις φίλοις ἀγαθὸς ἔσεσθαι. πῶς
 ἂν ἐν ὁ τοιοῦτος ἀνὴρ διαφθίρῃ; τὰς νέας;
 αἱ μὴ ἄρα ἢ τῆς ἀρετῆς ἐπιμέλεια διαφθορά
 9 ἐστίν. Ἀλλὰ νῆ Δία, ὁ κατήγορος ἔφη, ὑπερ-
 ορᾶν ἐποίει τῶν καθεστώτων νόμων τὰς συν-
 όντας, λέγων, ὡς μωρῶν εἴη, τὰς μὲν τῆς
 πόλεως ἄρχοντας ἀπὸ κυάμα καδίσασθαι,
 κυβερνήτῃ δὲ μηδὲνα θέλειν κεχεῖσθαι κυ-
 μευτῷ, μηδὲ τέκτονι, μηδ' αὐλητῇ, μηδὲ ἐπ'
 ἄλλ-

1) Al. ἀποσχομένους.

ἄλλα τοιαῦτα, ἃ πολλῶν ἐλάττονας βλάβας
 ἀμαρτανόμενα ποιεῖ τῶν περὶ τὴν πόλιν ἀ-
 μαρτανομένων. τὰς δὲ τοιούτας λόγους ἐπαί-
 ρειν, ἔφη, τὰς νέας καταφρονεῖν τῆς καθε-
 σῶσης πολιτείας, καὶ ποιεῖν βιαίως. ἐγὼ δ' ¹⁰
 οἶμαι τὰς φρόνησιν ἀσκέοντας, καὶ νομίζοντας
 ἱκανὰς ἔσεσθαι τὰ συμφέροντα διδάσκειν τὰς
 πολίτας, ἥκιστα γίγνεσθαι βιαίως, εἰδότες
 ὅτι τῇ μὲν βίᾳ πρόσπεισιν ἔχθραι καὶ κίν-
 δυνοι, διὰ δὲ τῆς πείθειν ἀκινδύνως τε καὶ
 μετὰ φιλίας τὰ αὐτὰ m) γίγνεται. οἱ μὲν
 γὰρ βιασθέντες, ὡς ἀφαιρεθέντες μισθσιν,
 οἱ δὲ πεισθέντες, ὡς κεχαρισμένοι, φιλεῖσιν.
 ἔκταν τῶν φρόνησιν ἀσκόντων τὸ βιάζεσθαι,
 ἀλλὰ τῶν ἰσχὺν ἄνευ γνώμης ἐχόντων τὰ
 τοιαῦτα πράττειν ἐστίν. ἀλλὰ μὴν καὶ συμ- ¹¹
 μάχων ὁ μὲν βιάζεσθαι τολμῶν δέοιτ' ἂν
 ἐκ ὀλίγων, ὁ δὲ πείθειν δυνάμενος, ἐδενός·
 καὶ γὰρ μόνος ἡγοῖτ' ἂν δύνασθαι πείθειν.
 καὶ φονεύειν δὲ τοῖς τοιούτοις ἥκιστα συμβαί-
 νει. τίς γὰρ ἀποκτεῖναι τινα βέλοιτ' ἂν
 μᾶλλον, ἢ ζῶντι πειδομένῳ χρῆσθαι; ἀλλ' ¹²
 ἔφη γε ὁ κατήγορος, Ψωκράτει ὁμίλητὰ γε-
 νομένῳ Κριτίας τε καὶ Αλκιβιάδης, πλεῖστα
 κακὰ τὴν πόλιν ἐποίησάτην. Κριτίας μὲν
 γὰρ τῶν ἐν τῇ ὀλιγαρχίᾳ πάντων πλεονεκτί-
 σατός τε καὶ βιαιότατος ἐγένετο· Ἀλκιβι-
 ἀδης δὲ αὖ τῶν ἐν τῇ δημοκρατίᾳ πάντων
 ἀκρατέστατος, καὶ ὑβριστότατος, καὶ βιαιό-
 τατος. ἐγὼ δ' εἰ μὲν τι κακὸν ἐκείνῳ τὴν ¹³
 πόλιν ἐποίησάτην, ἐκ ἀπολογήσομαι τὴν δὲ

A 5

πρὸς

m) Vulgo: ταῦτα.

- πρὸς Σωκράτην συνῆσιν αὐτοῖν, ὡς ἐγένετο,
 14 διηγήτομαι. ἐγενέσθην μὲν γὰρ δὴ τῷ ἀν-
 δρε τῷ Φύσει Φιλοτιμοτάτῳ πάντων Ἀθη-
 ναίων, βυλομένῳ τε πάντα δι' ἐαυτῶν πράτ-
 τεσθαι, καὶ πάντων ὀνομαστοτάτῳ γενέσθαι.
 ἤδεσαν δὲ, Σωκράτην ἀπ' ἐλαχίστων μὲν χρη-
 μάτων αὐταρκέστατα ζῶντα, τῶν ἡδονῶν δὲ
 πασῶν ἐγκρατέστατον ὄντα, τοῖς δὲ διαλε-
 γομένοις αὐτῷ πᾶσι χρώμενον ἐν τοῖς λόγοις,
 15 ὅπως βέλοιο. ταῦτα δὲ ὁρῶντε, καὶ ὄντε,
 οἷω πεισίστην, πότερόν τις αὐτῷ φῆ τῷ
 βίῃ τῷ Σωκράτους ἐπιθυμήσαντε καὶ τῆς
 σωφροσύνης, ἣν ἐκεῖνος εἶχεν, ἐρέξασθαι τῆς
 ὀμιλίας αὐτῷ, ἣ νομίσαντε, εἰ ὀμιλησαίτην
 ἐκείνῳ, γενέσθαι ἂν ἱκανωτάτῳ λέγειν τε
 16 καὶ πράττειν; ἐγὼ μὲν γὰρ ἡγάμαι, θεῶ
 διδόντος αὐτοῖν, ἣ ζῆν ὅλον τὸν βίον, ὥσπερ
 ζῶντα Σωκράτην εἶδον, ἣ τεθνάναι, ἐλέ-
 σθαι ἂν αὐτῷ μᾶλλον τεθνάναι. δήλω δ'
 ἐγενέσθην, ἐξ ὧν ἐπραξάτην. ὡς γὰρ τά-
 χιστα κρείττονε τῶν συγγιγνομένων ἡγησά-
 σθην εἶναι, εὐδὺς ἀποπηδήσαντε Σωκράτης,
 ἐπραττέτην τὰ πολιτικά ὧν περ ἕνεκα Σω-
 17 κράτης ὠρεχθήτην. ἴσως ἔν εἰποῖ τις ἂν
 πρὸς ταῦτα, ὅτι χρῆν τὸν Σωκράτην μὴ
 πρότερον τὰ πολιτικά διδάσκειν τὰς συνόντας,
 ἣ σωφρονεῖν. ἐγὼ δὲ πρὸς τῷ μὲν ἐκ ἀν-
 τιλέγω πάντας δὲ τὰς διδάσκοντας ὁρῶ αὐ-
 τὰς π) δεικνύντας τε τοῖς μανθάνουσιν, ἥπερ
 αὐτοὶ ποιεῖσιν, ἢ διδάσκουσι, καὶ τῷ λόγῳ
 18 προβιβάζοντας. οἶδα δὲ καὶ Σωκράτην δεικ-
 νύντα

n) Al. αὐτὰς.

17-18. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60. 61. 62. 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70. 71. 72. 73. 74. 75. 76. 77. 78. 79. 80. 81. 82. 83. 84. 85. 86. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99. 100. 101. 102. 103. 104. 105. 106. 107. 108. 109. 110. 111. 112. 113. 114. 115. 116. 117. 118. 119. 120. 121. 122. 123. 124. 125. 126. 127. 128. 129. 130. 131. 132. 133. 134. 135. 136. 137. 138. 139. 140. 141. 142. 143. 144. 145. 146. 147. 148. 149. 150. 151. 152. 153. 154. 155. 156. 157. 158. 159. 160. 161. 162. 163. 164. 165. 166. 167. 168. 169. 170. 171. 172. 173. 174. 175. 176. 177. 178. 179. 180. 181. 182. 183. 184. 185. 186. 187. 188. 189. 190. 191. 192. 193. 194. 195. 196. 197. 198. 199. 200. 201. 202. 203. 204. 205. 206. 207. 208. 209. 210. 211. 212. 213. 214. 215. 216. 217. 218. 219. 220. 221. 222. 223. 224. 225. 226. 227. 228. 229. 230. 231. 232. 233. 234. 235. 236. 237. 238. 239. 240. 241. 242. 243. 244. 245. 246. 247. 248. 249. 250. 251. 252. 253. 254. 255. 256. 257. 258. 259. 260. 261. 262. 263. 264. 265. 266. 267. 268. 269. 270. 271. 272. 273. 274. 275. 276. 277. 278. 279. 280. 281. 282. 283. 284. 285. 286. 287. 288. 289. 290. 291. 292. 293. 294. 295. 296. 297. 298. 299. 300. 301. 302. 303. 304. 305. 306. 307. 308. 309. 310. 311. 312. 313. 314. 315. 316. 317. 318. 319. 320. 321. 322. 323. 324. 325. 326. 327. 328. 329. 330. 331. 332. 333. 334. 335. 336. 337. 338. 339. 340. 341. 342. 343. 344. 345. 346. 347. 348. 349. 350. 351. 352. 353. 354. 355. 356. 357. 358. 359. 360. 361. 362. 363. 364. 365. 366. 367. 368. 369. 370. 371. 372. 373. 374. 375. 376. 377. 378. 379. 380. 381. 382. 383. 384. 385. 386. 387. 388. 389. 390. 391. 392. 393. 394. 395. 396. 397. 398. 399. 400. 401. 402. 403. 404. 405. 406. 407. 408. 409. 410. 411. 412. 413. 414. 415. 416. 417. 418. 419. 420. 421. 422. 423. 424. 425. 426. 427. 428. 429. 430. 431. 432. 433. 434. 435. 436. 437. 438. 439. 440. 441. 442. 443. 444. 445. 446. 447. 448. 449. 450. 451. 452. 453. 454. 455. 456. 457. 458. 459. 460. 461. 462. 463. 464. 465. 466. 467. 468. 469. 470. 471. 472. 473. 474. 475. 476. 477. 478. 479. 480. 481. 482. 483. 484. 485. 486. 487. 488. 489. 490. 491. 492. 493. 494. 495. 496. 497. 498. 499. 500. 501. 502. 503. 504. 505. 506. 507. 508. 509. 510. 511. 512. 513. 514. 515. 516. 517. 518. 519. 520. 521. 522. 523. 524. 525. 526. 527. 528. 529. 530. 531. 532. 533. 534. 535. 536. 537. 538. 539. 540. 541. 542. 543. 544. 545. 546. 547. 548. 549. 550. 551. 552. 553. 554. 555. 556. 557. 558. 559. 560. 561. 562. 563. 564. 565. 566. 567. 568. 569. 570. 571. 572. 573. 574. 575. 576. 577. 578. 579. 580. 581. 582. 583. 584. 585. 586. 587. 588. 589. 590. 591. 592. 593. 594. 595. 596. 597. 598. 599. 600. 601. 602. 603. 604. 605. 606. 607. 608. 609. 610. 611. 612. 613. 614. 615. 616. 617. 618. 619. 620. 621. 622. 623. 624. 625. 626. 627. 628. 629. 630. 631. 632. 633. 634. 635. 636. 637. 638. 639. 640. 641. 642. 643. 644. 645. 646. 647. 648. 649. 650. 651. 652. 653. 654. 655. 656. 657. 658. 659. 660. 661. 662. 663. 664. 665. 666. 667. 668. 669. 670. 671. 672. 673. 674. 675. 676. 677. 678. 679. 680. 681. 682. 683. 684. 685. 686. 687. 688. 689. 690. 691. 692. 693. 694. 695. 696. 697. 698. 699. 700. 701. 702. 703. 704. 705. 706. 707. 708. 709. 710. 711. 712. 713. 714. 715. 716. 717. 718. 719. 720. 721. 722. 723. 724. 725. 726. 727. 728. 729. 730. 731. 732. 733. 734. 735. 736. 737. 738. 739. 740. 741. 742. 743. 744. 745. 746. 747. 748. 749. 750. 751. 752. 753. 754. 755. 756. 757. 758. 759. 760. 761. 762. 763. 764. 765. 766. 767. 768. 769. 770. 771. 772. 773. 774. 775. 776. 777. 778. 779. 780. 781. 782. 783. 784. 785. 786. 787. 788. 789. 790. 791. 792. 793. 794. 795. 796. 797. 798. 799. 800. 801. 802. 803. 804. 805. 806. 807. 808. 809. 810. 811. 812. 813. 814. 815. 816. 817. 818. 819. 820. 821. 822. 823. 824. 825. 826. 827. 828. 829. 830. 831. 832. 833. 834. 835. 836. 837. 838. 839. 840. 841. 842. 843. 844. 845. 846. 847. 848. 849. 850. 851. 852. 853. 854. 855. 856. 857. 858. 859. 860. 861. 862. 863. 864. 865. 866. 867. 868. 869. 870. 871. 872. 873. 874. 875. 876. 877. 878. 879. 880. 881. 882. 883. 884. 885. 886. 887. 888. 889. 890. 891. 892. 893. 894. 895. 896. 897. 898. 899. 900. 901. 902. 903. 904. 905. 906. 907. 908. 909. 910. 911. 912. 913. 914. 915. 916. 917. 918. 919. 920. 921. 922. 923. 924. 925. 926. 927. 928. 929. 930. 931. 932. 933. 934. 935. 936. 937. 938. 939. 940. 941. 942. 943. 944. 945. 946. 947. 948. 949. 950. 951. 952. 953. 954. 955. 956. 957. 958. 959. 960. 961. 962. 963. 964. 965. 966. 967. 968. 969. 970. 971. 972. 973. 974. 975. 976. 977. 978. 979. 980. 981. 982. 983. 984. 985. 986. 987. 988. 989. 990. 991. 992. 993. 994. 995. 996. 997. 998. 999. 1000.

νύντα τοῖς ξυνῆσιν ἑαυτὸν καλὸν κἀγαθὸν
 ὄντα, καὶ διαλεγόμενον κάλλιστα περὶ ἀρετῆς,
 καὶ τῶν ἄλλων ἀνθρώπων. οἶδα δὲ καὶ κεί-
 νω σωφρονῶντε, ἔσε Σωκράτει συνήσην, ὃ
 Φοβεμένω μὴ ζημιόιντο ἢ παλοῖντο ὑπὸ Σω-
 κράτους, ἀλλ' οἰομένω τότε, κράτιστον εἶναι τῶ-
 το πράττειν. ἴσως ἔν εἵποιεν ἂν πολλοὶ τῶν ¹⁹
 Φασκόντων φιλοσοφεῖν, ὅτι ἐκ ἂν ποτε ὁ δί-
 καιος, ἀδικος γένοιτο, ἐδὲ ὁ σώφρων, ὑβρι-
 σῆς, ἐδὲ ἄλλο ἐδὲν, ὧν μάθησις ἐσιν, ὁ μα-
 θὼν, ἀνεπιστήμων ἂν ποτε γένοιτο. ἐγὼ δὲ
 περὶ τῶν ἐκ ἔτῳ γιγνώσκω. ὁρῶ γάρ, ὥσ-
 περ τὰ τῶ σώματος ἔργα τὰς μὴ τὰ σώματα
 ἀσκῶντας ὃ δυνάμεναι ποιεῖν, ἔτῳ καὶ τὰ τῆς
 ψυχῆς ἔργα τὰς μὴ τὴν ψυχὴν ἀσκῶντας ὃ
 δυνάμεναι. ἔτε γάρ, ἂ δέ, πράττειν, ἔτε,
 ὧν δέ, ἀπέχεσθαι δύνανται· διὸ καὶ τὰς υἱεῖς οἱ ²⁰
 πατέρες, καὶ ὥσι σώφρονες, εἰργασιν*) ὅμως
 ἀπὸ τῶν πονηρῶν ἀνθρώπων, ὡς τὴν μὲν τῶν
 χρηστῶν ὁμιλίαν ἀσκησιν ἔσαν τῆς ἀρετῆς, τὴν
 δὲ τῶν πονηρῶν, κατάλυσιν. μαρτυρεῖ δὲ καὶ
 τῶν ποιητῶν ὃ, (τε λέγων ο),

Ἐθλῶν μὲν γὰρ ἀπ' ἐθλα διδάξεαι· ἦν
 δὲ κακοῖσι

Συμμιχθῆς, ἀπολεῖς καὶ τὸν ἑόντα νόον
 καὶ ὁ λέγων,

Αὐτὰρ ἀνὴρ ἀγαθὸς, τοτὲ μὲν κακός,
 ἄλλοτε δ' ἐθλός.

καὶ γὰρ δὲ μαρτυρῶ τέτοις. ὁρῶ γάρ, ὥσπερ ²¹
 τῶν ἐν μέτρῳ πεποιημένων ἐκὼν τὰς μὴ μελε-
 τῶν.

*) Al. εἰργουσιν ἀπὸ τ. π. α. ὅμως.

ο) Theognis v. 35.

τῶντας ἐπίλανθανομένους, ἔτω καὶ τῶν διδα-
 σκαλικῶν λόγων τοῖς αἰμ. λβ. π. λήθην ἐγγιγνο-
 μένῃ. ὅταν δὲ τῶν νεθετιῶν λόγων ἐπιλά-
 θηται τις, ἐπιλέλησαι καὶ ὧν ἡ ψυχὴ πά-
 σχασα τῆς σωφροσύνης ἐπιθυμεῖ. τῶν δὲ
 ἐπιλαθόμενον εἰδὲν δαυμασὸν καὶ τῆς σωφρο-
 22 σύνης ἐπιλαθέσθαι. ὁρῶ δὲ καὶ τὰς εἰς φιλο-
 ποσίαν προαχθέντας, καὶ τὰς εἰς ἔρωτας ἐκ-
 κυλισθέντας, ρ) ἥττον δυναμένους τῶν τε δεόν-
 των ἐπιμελεῖσθαι, καὶ τῶν μὴ δεόντων ἀπέ-
 χεσθαι. πολλοὶ γὰρ καὶ χρημάτων δυνάμενοι
 Φεῖδεσθαι, πρὶν ἐρᾶν, ἐκασθέντες ἐκ ἑτι δύ-
 νανται· καὶ τὰ χρήματα καταναλώσαντες,
 ὧν πρόθεν ἀπέχοντο κερδῶν, αἰσχροὶ νομίζον-
 23 τες εἶναι, τῶν ἐκ ἀπέχοντα. πῶς ἔν ἐκ ἐν-
 δέχεται, σωφρονήσαντα πρόσθεν, αὐτὸς μὴ
 σωφρονεῖν, καὶ δίκαια δυνήθοντα πράττειν,
 αὐτὸς ἀδυνατεῖν; πάντα μὲν ἔν ἔμοιγε δοκεῖ
 τὰ καλὰ καὶ τὰ ἀγαθὰ ἀσκητὰ εἶναι, ἐχ-
 ῆκιστα δὲ σωφροσύνη. ἐν τῷ γὰρ αὐτῷ σώμα-
 τι συμπεφυτευμένη τῇ ψυχῇ αἱ ἡδοναὶ πεί-
 θασιν αὐτὴν μὴ σωφρονεῖν, ἀλλὰ τὴν ταχίστην
 24 αὐταῖς τε καὶ σώματι χαρίζεσθαι. καὶ Κρι-
 τίας δὴ, καὶ Ἀλκιβιάδης, εἰς μὲν Σωκράτει
 συνήσῃ, εἰς δὲ δυνάσῃ, ἐκείνῳ χρωμένῳ συμμά-
 χῳ, τῶν μὴ καλῶν ἐπιθυμιῶν κρατεῖν· ἐκείνῳ
 δ' ἀπαλλαγέντε, Κριτίας μὲν Φυγῶν εἰς Θερ-
 ταλίαν, ἐκεῖ συνὴν ἀνθρώποις ἀνομίᾳ μᾶλλον
 ἢ δικαιοσύνῃ χρωμένοις· Ἀλκιβιάδης δ' αὖ,
 διὰ μὲν κάλλος ὑπὸ πολλῶν καὶ σεμνῶν γυναι-
 κῶν

ρ) Stephanus in Thef. σθέντας; quae est Sto-
 Gr. L. citat. ἐγκυλι- baei lectio.

κῶν θηρώμενος, διὰ δύναμιν δὲ τὴν ἐν τῇ πόλει
καὶ τοῖς συμμάχοις, ὑπὸ πολλῶν καὶ δυνα-
τῶν) ἀνθρώπων διαθρυπτόμενος, ὑπὸ δὲ τῷ
δύμῳ τιμώμενος, καὶ ἐξιδίως πρωτεύων, ὥσπερ
οἱ τῶν γυμνικῶν ἀγώνων ἀθληταὶ ἐξιδίως πρω-
τεύοντες ἀμελεῖσι τῆς ἀσκήσεως, ἔτω κακεί-
νος ἡμέλησεν αὐτῷ. τοιούτων δὲ συμβάντων 25
αὐτοῖν, καὶ ὠγκωμένῳ μὲν ἐπὶ γένει, ἐπηρμέ-
νῳ δ' ἐπὶ πλάτῳ, πεφυσημένῳ δ' ἐπὶ δυνάμει,
διατεθρυμμένῳ δὲ ὑπὸ πολλῶν ἀνθρώπων, ἐπὶ
δὲ πᾶσι τέτοις διεφθαρμένῳ, καὶ πολὺν χρό-
νον ἀπὸ Σωκράτους γεγονότε, τί θαυμαστόν,
εἰ ὑπερφάνῳ ἐγενέσθην; εἴτα, εἰ μὲν τι ἐπλημ- 26
μελησάτην, τέττα Σωκράτην ὁ κατήγορος αἰ-
τιάται· ὅτι δὲ νέω ὄντε αὐτῷ (ἡνίκα καὶ ἀγνω-
μονεσάτῳ καὶ ἀκρατεσάτῳ εἰκὸς εἶναι) Σωκρά-
της παρέσχε σάφρονε, ἔδενος ἐπαίνου δοκεῖ τῷ
κατηγόρῳ ἄξιος εἶναι. εἰ μὴν τάγε ἄλλα ἔτω
κρίνεται. τίς μὲν γὰρ αὐλητῆς, τίς δὲ καὶ 27
κιθαριστῆς, τίς δὲ ἄλλος διδάσκαλος ἱκανὸς
ποιήσας τὰς μαθητάς, εἰς πρὸς ἄλλας ἐλθόν-
τες χεῖρας Φανῶσιν, αἰτίαν ἔχει τέττα; τίς δὲ
πατήρ, εἰς ὃν παῖς αὐτῷ συνδιατρίβων τῷ
σάφρων ἢ, ὑπερον δὲ ἄλλῳ τῷ συγγενόμενος,
πονηρὸς γένηται, τὸν πρόσθεν αἰτιάται, ἀλλ'
ἔχ' ὅσω ἂν παρὰ τῷ ὑσέρῳ χεῖρων φαίνεται,
τοσάτῳ μᾶλλον ἐπαινεῖ τον πρότερον; ἀλλ' οἱ
γε πατέρες αὐτοῖς) συνόντες τοῖς υἱέσι, τῶν
παιδῶν πλημμελάντων, ἐκ αἰτίας ἔχουσιν, εἰς
αὐτοὶ σωφρονῶσιν. ἔτω δὲ καὶ Σωκράτην δι- 28
καίον

q) Vulg. δυνατῶν r) Vulg. αὐτοῖς.
πολακεύειν ἀνθρώπων.

καιον ἦν κρίνειν· εἰ μὲν αὐτὸς ἐποίει τι Φαῦ-
 λον, εἰκότως ἂν ἐδόκει πονηρὸς εἶναι. εἰ δὲ
 αὐτὸς σωφρανῶν διετέλει, πῶς ἂν δικαίως τῆς
 ἐκ ἐνάσης αὐτῷ κακίας αἰτίαν ἔχοι; ἀλλ' εἰ
 καὶ μηδὲν αὐτὸς πονηρὰν ποιῶν, ἐκείνης Φαῦ-
 λα πράττοντας ὁρῶν ἐπῆναι, δικαίως ἂν ἐπε-
 29 τιμᾶτο. Κριτίαν μὲν τοίνυν αἰδανομένος ἐρῶν-
 τα Εὐθυδήμῃ, καὶ πειρῶντα χρῆσθαι, καθά-
 περ οἱ πρὸς τὰ ἀφροδίσια τῶν σωμάτων ἀπο-
 λαύοντες, ἀπέτρεπε, Φάσκων ἀνελεύθερόν τε
 εἶναι καὶ ὃ πρέπον ἀνδρὶ καλῷ καγαθῷ, τὸν
 ἐρώμενον, ὃ βέλεται πολλὸν ἄξιος φαίνεσθαι,
 προσαιτεῖν, ὥσπερ τὰς πτωχὰς, ἱκετεύοντα
 καὶ δεόμενον προσδεῖναι, καὶ ταῦτα μηδενὸς
 30 ἀγαθῶ. Τῷ δὲ Κριτίᾳ τοῖς τοιαῖτοις ἐχ' ὑπα-
 κέοντος, ἐδὲ ἀποτρεπομένης, λέγεται, τὸν
 Σωκράτην, ἄλλων τε πολλῶν παρόντων καὶ τῷ
 Εὐθυδήμῃ, εἰπεῖν, ὅτι ὑπὸν δοκοῖ παύσχειν ὁ
 Κριτίας, ἐπιθυμῶν Εὐθυδήμῳ προσκινᾶσθαι,
 31 ὥσπερ τὰ ἴδια τοῖς λίθοις. Ἐξ ὧν δὴς) καὶ
 ἐμίσει τὸν Σωκράτην ὁ Κριτίας, ὥςτε καὶ ὅτε
 τῶν τριάκοντα ὧν νομοθέτης μετὰ Χαρκιέως
 ἐγένετο, ἀπεμνημόνευσεν αὐτῷ καὶ ἐν τοῖς νό-
 μοις ἔγραψε, λόγων τέχνην μὴ διδάσκειν,
 ἐπηρεάζων ἐκείνῳ, καὶ ἐκ ἔχων ὅπη ἐπιλά-
 βοιτο, ἀλλὰ τὸ κοινῇ τοῖς φιλοσόφοις ὑπὸ τῶν
 πολλῶν ἐπιτιμώμενον ἐπιφέρειν αὐτῷ, καὶ δια-
 βάλλων πρὸς τὰς πολλὰς. ἔτε γὰρ ἔγωγε,
 ἔτε ~~αὐτῷ~~ τῷτο πώποτε Σωκράτης ἤκησα, ἔτ'
 32 ἄλλῃ Φάσκοντος ἀκηκοέναι ἡσθόμην. ἐδήλωσε
 δέ. ἐπεὶ γὰρ οἱ τριάκοντα πολλὰς μὲν τῶν

πα-

ς) ΑΙ, δέ.

πολιτῶν, καὶ ὁ τὰς χειρίδας ἀπέκτεινον, πολλὰς δὲ προετρέποντο ἀδικεῖν, εἰπέ περ ὁ Σωκράτης, ὅτι θαυμασὸν οἱ δοκεῖ εἶναι, εἴ τις γενόμενος βούων ἀγγέλης νομεύς, καὶ τὰς βῆς ἐλάττης τε καὶ χείρας ποιῶν, μὴ ὁμολογοῖη κακὸς βελόλος εἶναι· ἔτι δὲ θαυμαστότερον, εἴ τις προσάτης γενόμενος πόλεως, καὶ ποιῶν τὰς πολίτας ἐλάττης καὶ χείρας, μὴ αἰσχύνοιτο, μηδ' οἴοιτο κακὸς εἶναι προσάτης τῆς πόλεως. ἀπαγγελλθέντος δὲ αὐτοῖς τῆς, καλέσαν- 33
τες ὁ, τε Κριτίας, καὶ ὁ Χαρικλῆς τὸν Σωκράτην, τὸν τε νόμον ἐδεικνύτην αὐτῷ, καὶ τοῖς νέοις ἀπειπέτην μὴ διαλέγεσθαι. ὁ δὲ Σωκράτης ἐπῆρτο αὐτῷ, εἰ ἐξείη πυνθάνεσθαι, εἴ τι ἀγνοοῖτο τῶν προηγορευμένων· τῷ δ' ἐφάτην. t) ἐγὼ τοίνυν, ἔφη, παρεσκευάσμαι 34
μὲν πείθεσθαι τοῖς νόμοις· ὅπως δὲ μὴ δι' ἄγνοιαν λάθω τι παρανομήσας, τῆτο βέλομαι σαφῶς μαθεῖν παρ' ὑμῶν, πότερον τὴν τῶν λόγων τέχνην σὺν τοῖς ὀρθῶς λεγομένοις εἶναι νομίζοντες, ἢ σὺν τοῖς μὴ ὀρθῶς, ἀπέχεσθαι κελεύετε αὐτῆς. εἰ μὲν γὰρ σὺν τοῖς ὀρθῶς, δῆλον ὅτι ἀφεκτέον εἴη τῶ ὀρθῶς λέγειν· εἰ δὲ 35
σὺν τοῖς μὴ ὀρθῶς, δῆλον ὅτι πειρατέον ὀρθῶς λέγειν. καὶ ὁ Χαρικλῆς ὀργισθεὶς αὐτῷ, ἐπειδὴ, u) ἔφη, ὦ Σωκράτες, ἀγνοεῖς, ταῦτα σοι εὐμαθέστερα ὄντα προαγορεύομεν, τοῖς νέοις ὅλως μὴ διαλέγεσθαι. καὶ ὁ Σωκράτης, ἵνα τοίνυν, ἔφη, μὴ ἀμφίβολον ἦ, ὥς ἄλλο τι ποιῶ ἢ τὰ προηγορευμένα, ὀρίσατέ μοι, μέ-
χει

t) Vulg. τῷ δὲ φά- u) Vulgatum ἐπι-
την. θῶν.

χει πόσων ἐτῶν δεῖ νομίζειν νέος εἶναι τὸς ἀν-
 θρώπους. Καὶ ὁ Χαρικλῆς, ὅσα περ, εἶπε,
 χρόνος βαλεῖν ἐν ἔξεσιν, ὡς ἔπω Φρονίμοις
 36 ἐστὶ. μηδὲ σὺ διαλέγεαι νεωτέροις τριάκοντα
 ἐτῶν. μηδὲ ἂν τι ὠνῶμαι, ἔφη, ἢν πολλῇ
 νεώτερος τριάκοντα ἐτῶν, ἔρωμαι ὅπως πω-
 λῆ; ναι τὰ γε τοιαῦτα, ἔφη ὁ Χαρικλῆς.
 ἀλλ' αὐτοὶ σύ γε, ὦ Σώκρατες, εἰδώς,
 πῶς ἔχει τὰ πλείστα, ἐρωτᾷ. ταῦτα ἔν μὴ
 ἐρώτα. μηδ' ἀποκρίνωμαι ἐν, ἔφη, ἂν τίς
 με ἐρωτῶν τάχα ἐξετάσῃ, πῶ οἰκῇ Χαρικλῆς,
 ἢ πῶ ἐστὶ Κριτίας; ναι τὰ γε τοιαῦτα, ἔφη ὁ
 37 Χαρικλῆς. ὁ δὲ Κριτίας, ἀλλὰ τῶν δὲ τοί σε
 ἀπέχεσθαι, ἔφη, δεήσει, ὦ Σώκρατες, τῶν
 σκυτέρων, καὶ τῶν τεκτόνων, καὶ τῶν χαλ-
 κέων. καὶ γὰρ οἶμαι αὐτὸς ἤδη κατατετρί-
 φθαι διαθρυλλημένος ὑπὸ σῆ. ἐκδὲν, ἔφη ὁ Σω-
 κράτης, καὶ τῶν ἐπομένων τέτοις, τῆ τε δι-
 καίᾳ, καὶ τοῦ ὀσίᾳ, καὶ τῶν ἄλλων τῶν δι-
 καίων. x) ναι μὰ Δί, ἔφη ὁ Χαρικλῆς, καὶ
 τῶν βεκόλων γε. εἰ δὲ μὴ, Φυλάττε, ὅπως
 38 μὴ καὶ σὺ ἐλάττεαι τὰς βῆς ποιήσης. ἔνθα
 καὶ δῆλον ἐγένετο, ὅτι, ἀπαγγεληθέντος
 αὐτοῖς τῆ περὶ τῶν βοῶν λόγου, y) ὡργίζοντο
 τῷ Σωκράτει. οἳ μὲν ἐν ἡ συνουσίᾳ ἐγεγόνει
 Κριτία πρὸς Σωκράτην, καὶ ὡς εἶχον πρὸς
 39 ἀλλήλους, εἴρεται. φαίην δ' ἂν ἔγωγε, μηδενὶ
 μηδεμίαν εἶναι παιδείυσιν παρὰ τῆ μὴ ἀρέσκον-
 τος. Κριτίας δὲ καὶ Ἀλκιβιάδης ἐν ἀρέσκον-
 τος

x) Non sunt ἄλλα δι- traria iustis, i. e. ἀδικα.
 καὶα intelligenda, sed Sic et IV, 4, 25.
 ἄλλα τῶν δικαίων, con- y) Vid. §. 32.

τος αὐτοῖς Σωκράτης ὤμιλησάτην, ἐν χρόνῳ
 ὤμιλείτην αὐτῷ, ἀλλ' εὐθύς ἐξ ἀρχῆς ὤμη-
 κότε προσεῖναι τῆς πόλεως· ἔτι γὰρ Σωκρά-
 τει συνόντες ἐκ ἄλλοις τισὶ μάλλον ἐπεχείρην
 διαλέγεσθαι ἢ τοῖς μάλιστα πράττειν τὰ πο-
 λιτικά. λέγεται γὰρ Ἀλκιβιάδην, πρὶν εἶ- 40
 κοσιν ἑτῶν εἶναι, Περικλεῖ, ἐπιτρόπῳ μὲν ὄντι
 ἑαυτῷ, προσάτη δὲ τῆς πόλεως, τοιαυτὴ δια-
 λεχθῆναι περὶ νόμων· εἰπέ μοι, Φάναι, ὦ Πε- 41
 ρικλεῖς, ἔχοις ἂν με διδάξαι, τί ἐστὶ νόμος;
 πάντως δῆπερ, Φάναι τὸν Περικλέα. διδάξον
 δὴ πρὸς τῶν θεῶν, Φάναι τὸν Ἀλκιβιάδην· ὡς
 ἔγωγ' ἀκῶν τινῶν ἐπαινυμένων, ὅτι νόμιμοι
 ἄνδρες εἰσὶν, οἶμαι μὴ ἂν δικαίως τέττε τυ-
 χεῖν τῷ ἐπαίνῳ τὸν μὴ εἰδότα, τί ἐστὶ νόμος.
 ἀλλ' ἔδεν τι χαλεπὸν πρᾶγματος ἐπιθυμεῖς, 42
 ὦ Ἀλκιβιάδη, Φάναι τὸν Περικλέα, βεβλό-
 μενος γινῶναι τί ἐστὶ νόμος. πάντες γὰρ ἔτοι-
 νόμοι εἰσὶν, ἔς τὸ πλῆθος συνελθόν καὶ δοκιμά-
 σαν ἔγραψε, Φράζον, ἂ, τε δεῖ ποιεῖν, καὶ
 ἂ μὴ. πότερον δὲ τὰγαθὰ ἐνόμισαν δεῖν ποι-
 εῖν, ἢ τὰ κακά; τὰγαθὰ νῆ Δία, Φάναι, ὦ
 μενέαιον, τὰ δὲ κακά, ἔ. εἰάν δὲ μὴ πλῆ- 43
 θος, ἀλλ' (ὥσπερ ὅπερ ὀλιγαρχία ἐστὶν) ὀλίγοι
 συνελθόντες γράψωσιν, ὅ, τι χρὴ ποιεῖν,
 ταῦτα τί ἐστὶ; πάντα, Φάναι, ὅσα γ' ἂν τ)
 τὸ κρατοῦν τῆς πόλεως, βελευσάμενον, ἂ χρὴ
 ποιεῖν, γράψῃ, νόμος καλεῖται. καὶ ἂν τύ-
 ραννος ἐν κρατῶν τῆς πόλεως γράψῃ τοῖς πο-
 λίταις, ἂ χρὴ ποιεῖν, καὶ ταῦτα νόμος ἐστὶ;
 καὶ

2) Vulg. ὅσα δ' ἂν.

B

- καὶ ὅσα τύραννος ἀρχων, Φάναι, γράφει, καὶ
 44 ταῦτα νόμος καλεῖται. βία δὲ, Φάναι, καὶ
 ἀνομία τί ἐστιν, ὦ Περικλείς; ἀρ' ἔχ' ὅταν ὁ
 κρείττων τὸν ἥττω μὴ πείσας, ἀλλὰ βιασά-
 μενος ἀναγκάσῃ ποιεῖν, ὃ, τι αὐτῷ δοκῇ;
 ἔμοι γε δοκεῖ, Φάναι τὸν Περικλέα. καὶ ὅσα
 ἀρα τύραννος μὴ πείσας τὰς πολίτας ἀναγ-
 κάζει ποιεῖν γράφων, ἀνομία ἐστὶ; δοκεῖ μοι,
 45 Φάναι τὸν Περικλέα. ἀνατίθεμαι γάρ τοι,
 ὅσα τύραννος μὴ πείσας γράφει, νόμον εἶναι.
 ὅσα δὲ οἱ ὀλίγοι τὰς πολλὰς μὴ πείσαντες,
 ἀλλὰ κρατῶντες γράφουσι, πότερον βίαν φῶ-
 μεν, ἢ μὴ φῶμεν εἶναι; πάντα μοι δοκεῖ α),
 Φάναι τὸν Περικλέα, ὅσα τις μὴ πείσας ἀναγ-
 κάζει τινα ποιεῖν, εἴ τε γράφων, εἴ τε μὴ,
 βία μᾶλλον ἢ νόμος εἶναι. καὶ ὅσα ἀρα τὸ
 πᾶν πλῆθος κρατῶν τῶν τὰ χρήματα ἐχόν-
 των, γράφει μὴ πείσαν, βία μᾶλλον ἢ νόμος
 αὖν εἴη; μάλα τοι, Φάναι τὸν Περικλέα, ὦ
 46 Ἀλκιβιάδῃ. καὶ ἡμεῖς τηλικῶτοι ὄντες, δει-
 νοὶ τὰ τοιαῦτα ἤμεν· τοιαῦτα γὰρ καὶ ἐμε-
 λετῶμεν καὶ ἐσοφίζόμεθα, οἷά περ καὶ σὺ νῦν
 ἐμοὶ δοκεῖς μελετᾶν. τὸν δὲ Ἀλκιβιάδην φά-
 να· εἶδε σοι, ὦ Περικλείς, τότε συνεγενόμην,
 47 ὅτε δεινότατος σαυτῷ ταῦτα ἦοδα. ἐπεὶ τοί-
 νυν τάχιστα τῶν πολιτευομένων ὑπέλαβον κρείτ-
 τονες εἶναι, Σωκράτει μὲν ἔκ' ἐτι προσήεσαν
 (ἔτε γὰρ b) αὐτοῖς ἄλλως ἤρεσκεν· εἰ δὲ προσ-
 ἔλθοιεν, c) ὑπὲρ ὧν ἡμάρτανον ἐλεγχόμενοι,
 ἤχθοντο) τὰ δὲ τῆς πόλεως ἔπραττον, ὧν-
 περ

a) Vulg. sine μοι, sis abest ab al.
 b) Hæc tota parenthesi c) Vulg. εἴτε.

περ' ἔνεκεν καὶ Σωκράτει προσῆλθον. ἀλλὰ 48
 Κρίτων τε Σωκράτης ἦν ὁμιλητής, καὶ Χάιρε-
 Φῶν, καὶ Χάιρεκράτης, καὶ Σιμμίας, καὶ Κέ-
 βης, καὶ Φαίδων δέ, καὶ ἄλλοι, οἱ ἐκείνῳ
 συνῆσαν, ἔχ' ἵνα δημηγορικοὶ ἢ δικανικοὶ γέ-
 νοιντο, ἀλλ' ἵνα καλοὶ τε καὶ γαστοὶ γενόμενοι,
 καὶ οἴκῳ, καὶ οἰκέταις, καὶ οἰκέοις, καὶ Φί-
 λοις, καὶ πόλει, καὶ πολίταις δύναιτο κα-
 λῶς χρῆσθαι. καὶ τῶν ἑδείς ἔτε νεώτερος
 ἔτε πρεσβύτερος ὢν, ἔτ' ἐποίησε κακὸν ἑδέν,
 ἔτ' αἰτίαν ἔσχεν. ἀλλὰ Σωκράτης γ', ἔφη ὁ 49
 κατήγορος, τὰς πατέρας προπηλακίζειν ἐδί-
 δασκε, πείθων μὲν τὰς συνόντας αὐτῷ, σο-
 Φωτέρους ποιεῖν τῶν πατέρων, Φάσκων δέ, κα-
 τὰ νόμον ἔξῃνα παρανομίας ἐλόντι καὶ τὸν πα-
 τέρα δῆσαι, τεκμηρίῳ τῷ χρώμενος, ὡς
 τὸν ἀμαθέστερον ὑπὸ τῶ σοφωτέρῳ νόμιμον εἶη
 δεδέσθαι, Σωκράτης δὲ τὸν μὲν ἀμαθίας ἔνε- 50
 κα δεσμευόντα δικαίως ἂν καὶ αὐτὸν ᾤετο δε-
 δέσθαι ὑπὸ τῶν ἐπισαμένων, ἃ μὴ αὐτὸς ἐπί-
 σταται· καὶ τῶν τοιούτων ἕνεκα πολλάκις ἐσκό-
 πει, τί διαφέρει μανίας ἀμαθίας· καὶ τὰς μὲν
 μαινομένους ᾤετο συμφερόντως ἂν δεδέσθαι καὶ
 αὐτοῖς καὶ τοῖς φίλοις, τὰς δὲ μὴ ἐπισαμένους
 τὰ δέοντα, δικαίως ἂν μανθάνειν παρὰ τῶν
 ἐπισαμένων. ἀλλὰ Σωκράτης γε, ἔφη ὁ κα- 51
 τήγορος, ἐ μόνον τὰς πατέρας, ἀλλὰ καὶ τὰς
 ἄλλας συγγενεῖς ἐποίει ἐν ἀτιμίᾳ εἶναι παρὰ
 τοῖς αὐτῷ συνῆσι, λέγων, ὡς ἔτε τὰς κά-
 μνοντας, ἔτε τὰς δικαζομένους οἱ συγγενεῖς ὠφε-
 λῶσιν, ἀλλὰ τὰς μὲν οἱ ἱατροὶ, τὰς δὲ οἱ συν-
 δικεῖν ἐπιστάμενοι. ἔφη δέ, καὶ περὶ τῶν Φί- 52
 λων

λων αὐτὸν λέγειν, ὡς ἔδεν ὄφελος εὖναι εἶναι,
 εἰ μὴ καὶ ὠφελεῖν δυνήσονται· μόνες δὲ φά-
 σκειν αὐτὸν ἀξίους εἶναι τιμῆς τῆς εἰδότας τὰ
 δέοντα, καὶ ἐρμηνεύσαι δυναμένους. ἀναπέ-
 θοντα ἔν τῆς νεῆς αὐτὸν, ὡς αὐτὸς εἴη σο-
 φώτατός τε, καὶ ἄλλος ἱκανώτατος ποιῆσαι
 σοφές, ἔτω διατιθέμεναι τῆς αὐτῷ συνόντας,
 ὥστε μηδαμῶς παρ' αὐτοῖς τῆς ἄλλης εἶναι πρὸς
 53 ἑαυτὸν· ἐγὼ δὲ αὐτὸν οἶδα μὲν καὶ περὶ πα-
 τέρων τε, καὶ τῶν ἄλλων συγγενῶν*) τε, καὶ
 περὶ φίλων ταῦτα λέγονται· καὶ πρὸς τέτοις
 γε, διότι τῆς ψυχῆς ἐξεληθείσης, ἐν ἣ μόνῃ
 γίνεται φρόνησις, τὸ σῶμα τῷ οικειοτάτῃ ἀν-
 θρώπῳ τὴν ταχίστην ἐξενέγκαντες ἀφανίζου-
 54 σιν d). ἔλεγε δὲ, ὅτι καὶ ζῶν ἕκαστος ἑαυτῷ,
 ὃ πάντων μάλιστα φιλεῖ, τῷ σώματος ὃ, τι
 αὐτῷ ἀχρεῖον ἢ καὶ ἀνωφελές, αὐτὸς τε ἀφαιρεῖ
 καὶ ἄλλῳ παρέχει c). αὐτοῖ τε γὰρ f) αὐτῶν
 ὀνυχάς τε καὶ τρίχας καὶ τύλεις ἀφαιρῶσι,
 καὶ τοῖς ἰατροῖς παρέχουσι μετὰ πόνων τε καὶ
 αἰλγυρόνων καὶ ἀποτέμνειν καὶ ἀποκτείνειν, καὶ
 τάτῃ χάριν οἶοντα δεῖν αὐτοῖς καὶ μισθὸν τίνειν·
 καὶ τὸ σῖμα ἐκ τῷ σώματος ἀποπτύεσθαι, ὡς
 δύνανται πορρώτατά, διότι ὠφελεῖ μὲν ἔδεν
 55 αὐτὸς ἐνὸν, βλάπτει δὲ πολὺ μᾶλλον. ταῦ-
 τα ἔν ἔλεγεν, ὃ τὸν μὲν πατέρα ζῶντα κα-
 τορῦττειν διδάσκων, ἑαυτὸν δὲ κατατέμνειν
 ἀλλ' ἐπιδεικνύων, ὅτι τὸ ἄφρον, ἀτιμὸν ἐστὶ
 καὶ παρεκάλει ἐπιμελεῖσθαι τῷ ὡς φρονιμώτα-
 τον εἶναι, καὶ ὠφελιμώτατον, ὅπως εἰάν τε

*) τε del. Morus.

ἀφαιρεῖν.

ὑπὸ

d) Vulg. ἀφανίσουσιν.

f) Vulg. γε.

c) Int. ἀπὸ κοινῆς:

ὑπὸ πατρός, εἴν τε ὑπὸ ἀδελφῶ, εἴν τε ὑπὸ
 ἄλλῃ τινός βέληται τιμᾶσθαι, μὴ, τῷ αἰκείος
 εἶναι πιτεύων, ἀμελῆ, ἀλλὰ πειρώται, ὅφ' ὧν
 ἂν βέλοιο τιμᾶσθαι, τῆτοις ὠφέλιμος εἶναι.
 ἔφη δ' αὐτὸν ὁ κατήγορος καὶ τῶν ἐνδοξοτά- 56
 των ποιητῶν ἐκλεγόμενον τὰ πονηρότατα, καὶ
 τῆτοις μαρτυρίαις χρῶμενον, διδάσκειν τῆς συν-
 όντας κακῶν εἶναι καὶ τυραννικῶν. Ἡσίο-
 δος γ) μὲν τὸ

"Ἔργον δ' ἔδεν ὄνειδος, ἀεργεῖν δέ τ' ὄνειδος"
 τῆτο δὴ h) λέγειν αὐτὸν, ὡς ὁ ποιητὴς κελεύει
 μηδενὸς ἔργον, μῆτε ἀδίκον, μῆτε αἰσχροῦ ἀπέ-
 χροσθαι, ἀλλὰ καὶ ταῦτα ποιεῖν ἐπὶ τῷ κέρδει.
 Σωκράτης δ' ἐπειδὴ ὁμολογήσαιο, τὸ μὲν ἐρ- 57
 γάτην εἶναι, ὠφέλιμον τε ἀνθρώπῳ καὶ ἀγα-
 θὸν εἶναι, τὸ δὲ ἀργόν, βλαβερόν τε καὶ κα-
 κόν, καὶ τὸ μὲν ἐργάζεσθαι ἀγαθόν, τὸ δὲ ἀρ-
 γεῖν κακόν· τῆς μὲν ἀγαθόν τι ποιοῦντας ἐρ-
 γάζεσθαι τε, ἔφη, καὶ ἐργάτας ἀγαθῶς εἶ-
 ναι· τῆς δὲ κυβεύοντας, ἢ τι ἄλλο πονηρόν
 καὶ ἐπιζήμιον ποιοῦντας, ἀργῶς ἀπεκάλει.
 ἐκ δὲ τῆτων ὁρθῶς ἂν ἔχοι τὸ

"Ἔργον δ' ἔδεν ὄνειδος, ἀεργεῖν δέ τ' ὄνειδος."
 τὸ δὲ Ομήρῃ i), ἔφη ὁ κατήγορος, πολλάκις 58
 αὐτὸν λέγειν, ὅτι Ὀδυσσεύς

"Ὀντινα μὲν βασιλῆα καὶ ἔξοχον ἄνδρα
 κίχην,

Τόνδ' ἀγανοῖς ἐπέεσσιν ἐρητύσασκε πα-
 ραςῶς"

B 3

Δαι-

g) Ἔργ. καὶ Ἡμερ. v.
 311. (in edit. Brunn. 286.)

h) Al. τῆτο δὲ.

i) Iliad. β'. 189. f.

Δαιμόνι, ἃ σε ἔοικε κακὸν ὥς δειδίσσε-
σθαι,

Ἄλλ' αὐτὸς τε κάθησο, καὶ ἄλλας ἰδρυσ-
λαῖς.

Ὅν(κ) δ' αὖ δῆμα τ' ἄνδρα ἴδοι, βοόωντά
τ' ἑφεύροι,

Τὸν σκήπτρῳ ἐλάσασκεν, ὁμοκλήσασκέ τε
μύθῳ.

Δαιμόνι, ἀτρέμας ἦσο, καὶ ἄλλων μῦθον
ἄκουε,

Οἱ σέο φέρτεροί εἰσι· σὺ δ' ἀπτόλεμος καὶ
ἀναλκις,

Οὔτε ποτ' ἐν πολέμῳ ἐναγίδμιος, ἅτ' ἐνὶ
βελῇ.

Ταῦτα δὴ ἢ αὐτὸν ἐξηγεῖσθαι, ὡς ὁ ποιητὴς
ἐπαινοῖ καίεισθαι τὸς δημότας καὶ πένητας.

59 Σωκράτης δ' ἃ ταῦτ' ἔλεγε· (καὶ γὰρ ἑαυτὸν
ἔτω γ' ἂν ᾤετο δεῖν καίεισθαι), ἀλλ' ἔφη, δεῖν
τοὺς μήτε λόγῳ μήτε ἔργῳ ὠφελίμους ὄντας,
μήτε στρατεύματι, m) μήτε πόλει, μήτε αὐ-
τῷ τῷ δήμῳ, εἴ τι δέοι, βοηθεῖν ἱκανὰς, ἄλ-
λως τ' εἰς πρὸς τέτῳ καὶ θρασεῖς ᾧσι, πάν-
τα τρόπον κωλύεσθαι, καὶ πάνυ πλεῖστοι τυγ-

60 χάνωσιν ὄντες. ἀλλὰ Σωκράτης γε, τὰναντία
τέτῳ, φανερὸς ἦν καὶ δημοτικός καὶ φιλάν-
θρωπος ὢν. ἐκεῖνος γὰρ πολλὰς ἐπιθυμητάς
καὶ

k) Ibid. v. 198. f.

l) Al. δὲ.

m) Ernesto excidisse
copula, et fer. καὶ μή-
τε στρ. etc. mox vero

pro ἄλλως τ' εἰς legendum videtur ἄλλως τε καὶ. Quorum neutrum necesse puto. Potius leg. ἄλλως τε αὖ.

καὶ ἄστῆς καὶ ξένους λαβὼν, ἑδένα πώποτε
 μισθὸν τῆς συνεσίας ἐπράξατο, ἀλλὰ πᾶσιν
 ἀφθόνης ἐπήρκει τῶν ἑαυτῶν ὧν τινες μικρὰ
 μέρη, παρ' ἐκείνους προΐκα λαβόντες, πολλὰ
 τοῖς ἄλλοις ἐπώλεον, καὶ ἔκ ἦσαν, ὥσπερ ἐκεῖ-
 νος, δημοτικοί. τοῖς γὰρ μὴ ἔχουσι χρήμα-
 τα διδόναι ἐκ ἡθελον διαλέγεσθαι. ἀλλὰ Σω-61
 κράτης γε καὶ πρὸς τὰς ἄλλας ἀνθρώπους κό-
 σμον τῇ πόλει παρεῖχε, πολλῷ μᾶλλον ἢ Λίχας
 τῇ Λακεδαιμονίῳ, ὃς ὀνομαστός ἐπὶ τῷ γέ-
 γονε. Λίχας μὲν γὰρ ταῖς γυμνοπαιδίαις
 τὰς ἐπιδημῶντας ἐν Λακεδαίμονι ξένους ἐδεί-
 πνιζε. Σωκράτης δὲ διὰ παντὸς τῷ βίῳ τὰ
 ἑαυτοῦ δαπανῶν τὰ μέγιστα πάντας τὰς βε-
 λομένους ὠφέλει. βελτίους γὰρ ποιῶν τὰς
 συγγιγνομένους ἀπέπεμπεν. ἐμοὶ μὲν δὴ Σωκρά-62
 τῆς, τοιαῦτος ὢν, ἐδόκει τιμῆς ἄξιός εἶναι τῇ
 πόλει μᾶλλον ἢ θανάτῳ· καὶ κατὰ τὰς νό-
 μους δὲ σκοπῶν ἂν τις, τῷ εὖροι. Κατὰ
 γὰρ τὰς νόμους, εἴαν τις φανερός γένηται
 κλεπτῶν, ἢ λωποδυτῶν, ἢ βαλαντιοτομῶν,
 ἢ τοιχωρυχῶν, ἢ ἀνδραποδιζόμενος, ἢ ἱερο-
 συλῶν, τέτοις θάνατός ἐστιν ἢ ζημία· ὢν
 ἐκεῖνος πάντων ἀνθρώπων πλεῖστον ἀπέειχεν.63
 ἀλλὰ μὴν τῇ πόλει γε ἔτε πολέμα κακῶς
 συμβάλλοντος, ἔτε εἰσεως, ἔτε προδοσίας, ἔτε
 ἄλλου κακῶς ἑδενός πώποτε αἴτιος ἐγένετο.
 ἔδὲ μὴν ἰδίᾳ γε ἑδένα πώποτε ἀνθρώπων
 ἔτε ἀγαθῶν ἀπεσέρησεν, ἔτε κακοῖς περιέ-
 βαλεν· ἀλλ' ἔδ' αἰτίαν τῶν εἰρημένων ἑδε-
 νός πώποτ' ἔσχε. πῶς ἔν' ἐνοχος ἂν εἴη τῇ64
 γραφῇ, ὃς ἀντὶ μὲν τῷ μὴ νομίζειν θεῶς,